

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2019)0050

Začetek pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo in Albanijo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. oktobra 2019 o začetku pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo in Albanijo (2019/2883(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 28. junija 2018, s katerimi so bili potrjeni sklepi o širitvi in stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, ki jih je 26. junija 2018 sprejel Svet in v katerih je načrtovana jasna pot k začetku pristopnih pogajanj junija 2019,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 18. junija 2019, v katerih je navedeno, da bo Svet najpozneje oktobra 2019 ponovno obravnaval priporočili Komisije za začetek pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo in Albanijo,
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 17. in 18. oktobra 2019, da se bo širitvenemu vprašanju ponovno posvetil pred vrhom EU-Zahodni Balkan, ki bo maja 2020 v Zagrebu,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. maja 2019 o širitveni politiki EU (COM(2019)0260) ter priloženih delovnih dokumentov služb Komisije s poročilom o Albaniji za leto 2019 (SWD(2019)0215) in poročilom o Severni Makedoniji za leto 2019 (SWD(2019)0218),
- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Albaniji in nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, zlasti tistih z dne 15. februarja 2017¹ in 29. novembra 2018² o poročilih Komisije o Albaniji za leti 2016 in 2018 ter tistih z dne 14. junija 2017³ in 29. novembra 2018⁴ o poročilih Komisije o nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji/Severni Makedoniji za leti 2016 in 2018,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. februarja 2018 z naslovom Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom (COM(2018)0065),

¹ UL C 252, 18.7.2018, str. 122.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0481.

³ UL C 331, 18.9.2018, str. 88.

⁴ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0480.

- ob upoštevanju, da je Albanija leta 2009 pristopila k zvezi NATO in da bo Severna Makedonija kmalu postala njena 30. članica,
 - ob upoštevanju izjave iz Sofije, podane na vrhu EU-Zahodni Balkan 17. maja 2018, in agende prednostnih nalog iz Sofije, priložene tej izjavi,
 - ob upoštevanju skupnega pisma predsednikov Donalda Tuska, Davida Marie Sassolija in Jean-Clauda Junckerja ter novoizvoljene predsednice Ursule Von der Leyen z dne 3. oktobra 2019 o začetku pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo in Albanijo,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. oktobra 2013 z naslovom Širitvena strategija in glavni izzivi za obdobje 2013–2014 (COM(2013)0700),
 - ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta v Solunu 19. in 20. junija 2003 glede možnosti pridružitve držav Zahodnega Balkana k Evropski uniji,
 - ob upoštevanju berlinskega procesa, ki se je začel 28. avgusta 2014,
 - ob upoštevanju končnega sporazuma z dne 17. junija 2018 o rešitvi sporov, opisanih v resolucijah Varnostnega sveta OZN št. 817 (1993) in 845 (1993), odpovedi začasnega sporazuma iz leta 1995 in vzpostavitvi strateškega partnerstva med Grčijo in Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, imenovanega tudi Prespanski sporazum,
 - ob upoštevanju sklepa Evropskega sveta z dne 16. decembra 2005, da se Severni Makedoniji dodeli status države kandidatke za članstvo v EU, ter sklepa Evropskega sveta z dne 26. in 27. junija 2014, da se Albaniji dodeli status države kandidatke,
 - ob upoštevanju stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami ter zadevnima državama, Albanijo in Severno Makedonijo,
 - ob upoštevanju političnega dogovora (t. i. dogovora iz Pržina), ki so ga 2. junija in 15. julija 2015 v Skopju dosegle štiri največje politične stranke, in sporazuma teh strank o njegovem izvajanju z dne 20. julija in 31. avgusta 2016,
 - ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker je Evropski svet v Solunu leta 2003 poudaril, da podpira vključevanje držav Zahodnega Balkana držav v evropske strukture, da je njihovo prihodnje članstvo v Uniji za slednjo zelo pomembno in da bo Balkan postal del enotne Evrope;
 - B. ker je EU na vrhu EU-Zahodni Balkan 17. maja 2017 ponovno izrazila nedvoumno podporo možnemu članstvu držav Zahodnega Balkana v EU;
 - C. ker je bila možnost članstva v EU glavna spodbuda za reforme v državah Zahodnega Balkana; ker ima proces širitve odločilno vlogo pri stabilizaciji Zahodnega Balkana, ki ga EU obravnava kot regijo strateškega pomena;
 - D. ker v Severni Makedoniji in Albaniji za proces pristopa k EU obstajata politično soglasje in splošna javna podpora;
 - E. ker so za napredek teh držav na poti pristopa k EU bistvenega pomena regionalno

sodelovanje in dobri sosedski odnosi;

- F. ker se vsaka država kandidatka ocenjuje individualno glede na lastne dosežke, časovni načrt za pristop in hitrost pogajanj pa se naj bi se določala glede na hitrost in kakovost reform;
- G. ker je Albanija leta 2009 zaprosila za članstvo v EU, leta 2014 pa je dobila status države kandidatke; ker je Komisija leta 2016 priporočila začetek pristopnih pogajanj z Albanijo; ker je Severna Makedonija zaprosila za članstvo leta 2004, leta 2005 pa je postala država kandidatka; ker je Komisija od leta 2009 že večkrat priporočila, naj se začnejo pristopna pogajanja s Severno Makedonijo;
- H. ker Evropski svet po srečanjih junija 2018 in 2019 tako že tretjič ni zmozel doseči pozitivne odločitve o širitvi; ker je Evropski svet sklenil, da se bo vprašanju širitve ponovno posvetil še pred vrhom EU-Zahodni Balkan, ki bo maja 2020 v Zagrebu;
- I. ker je Severna Makedonija še pod prejšnjim imenom avgusta 2017 podpisala tako imenovano pogodbo o prijateljstvu z Bolgarijo, s katero so se končali dvostranski spori in sta se državi zblížali prek partnerstva, usmerjenega k EU, temu pa je sledil Prespanski sporazum z Grčijo;
- J. ker je bil dosežen dober napredek pri pravosodni reformi v Albaniji, katere cilj je povečati neodvisnost, odgovornost, strokovnost in učinkovitost pravosodnih institucij v državi ter izboljšati zaupanje prebivalcev v pravosodne organe; ker so te reforme najcelovitejša prizadevanja na tem področju, tudi v primerjavi s tem, kar bodo morale doseči druge države v tej regiji na svoji poti k članstvu v EU;
- K. ker so bile v Severni Makedoniji v odgovor na preloženo odločitev o začetku pristopnih pogajanj s to državo napovedane predčasne volitve;
 - 1. je zelo razočaran, ker se Unija zaradi blokade s strani Francije, Danske in Nizozemske ni bila sposobna dogovoriti o začetku pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo in Albanijo, saj sta si obe državi močno prizadevali, da bi izpolnili zahteve EU za začetek teh pogajanj;
 - 2. izreka pohvalo Severni Makedoniji za njeno zgodovinsko in zadovoljivo rešitev težavnih, nerešenih dvostranskih vprašanj in spodbujanje dobrih sosedskih odnosov, zlasti prek Prespanskega sporazuma z Grčijo ter Pogodbe o prijateljstvu, dobrih sosedskih odnosih in sodelovanju z Bolgarijo; poziva Svet naj upošteva pozitivna sporočila teh sporazumov in nasprotne učinke svojega sklepa o politični stabilnosti, regionalnem sodelovanju in mirnem sobivanju ter izreka pohvalo Republiki severni Makedoniji za njen prispevek k miru na Balkanu in za svetel zgled, kako poiskati mirne rešitve dolgotrajnih sporov; poziva k nadaljevanju dialogov Jeana Monneta s skupščino Severne Makedonije kot enega ključnih instrumentov podpore;
 - 3. pozdravlja, da je Albanija pokazala odločenost, da nadaljuje program reform EU, in je dosegla konkretne in trajne rezultate, pozdravlja pa tudi pravosodne reforme, ki jih je opravila Albanija; v celoti podpira priporočilo Komisije o Albaniji v zvezi s priznavanjem teh spodbudnih prizadevanj za reforme; meni, da bi se trenutna pripravljenost za reforme ohranila in povečala, če bomo hitro začeli postopek pregleda in pristopna pogajanja; meni, da bi začetek pogajanj pomenil pomemben katalizator za

izvajanje reform in utrditev demokratičnih institucij ter bi prispeval k povečanju nadzora EU, odgovornosti in polnega spoštovanja pravic manjšin v Albaniji in Severni Makedoniji;

4. poudarja, da je ta neodločenost strateška napaka in škoduje verodostojnosti EU, saj ji je vključevanje upravičenih držav v pomoč pri ohranjanju njene mednarodne vloge in zaščiti lastnih interesov, napredek na poti k pridružitvi EU pa prispeva tudi k spremembam v državah kandidatkah; ugotavlja še, da je bila širitvena politika EU njen najučinkovitejši zunanjepolitični instrument in da bi njena nadaljnja slabitev lahko vodila k vse bolj nestabilnim razmeram v bližnji sosesčini EU;
5. ugotavlja, da morebitna reforma procesa širitve ne bi smela ovirati tistih držav, ki so že izpolnile zahteve za začetek pogajanj in je seznanjen, da bi bilo treba države kandidatke ocenjevati na podlagi njihovih dosežkov in nepristranskih meril, ne pa na osnovi notranjepolitične situacije posameznih držav članic, in meni, da mora biti urnik za pristopni proces odvisen od hitrosti in kakovosti reform;
6. želi spomniti na novo soglasje o širitvi, ki ga je decembra 2006 sprejel Evropski svet in nato junija 2016 potrdil v svojih sklepih;
7. poudarja, da so bile zaradi tega, ker EU ni začela pristopnih pogajanj, v Severni Makedoniji razpisane predčasne volitve, tisti, ki so dali obljube, pa so izgubili verodostojnost; meni, da je to negativno sporočilo za morebitne države kandidatke v zvezi z dobrimi sosedskimi odnosi; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bi to lahko drugim tujim akterjem, katerih ravnanje morda ni v skladu z vrednotami in interesi EU, omogočilo navezati tesnejše odnose tako s Severno Makedonijo kot z Albanijo;
8. pozdravlja sklepe s srečanja voditeljev Severne Makedonije 20. oktobra 2019, ki potrjujejo zavezanost te države evropskemu pristopnemu procesu, in poudarja, da za Severno Makedonijo ni druge možnosti;
9. poudarja, da je ta odločitev opozorilo za druge države kandidatke in potencialne kandidatke na Zahodnem Balkanu ter odpira vrata drugim vplivom in da bi lahko upočasnila ali celo ustavila izvajanje proevropskih reform v drugih državah pristopa;
10. opozarja, da imajo mladi v tej regiji visoka pričakovanja glede pristopa k EU, in meni, da bi lahko razmere brez jasne perspektive za prihodnost privedle do izseljevanja iz regije;
11. obžaluje, da ta odločitev ogroža prizadevanja Evropskega parlamenta v procesu širitve in strategijo za Zahodni Balkan;
12. obžaluje, da države članice niso bile spodobne doseči soglasne odločitve o začetku pogajanj; poziva jih, naj izkažejo odgovornost do Albanije in Severne Makedonije ter na naslednjem srečanju sprejmejo soglasno pozitivno odločitev o začetku pogajanj, pri tem pa upoštevajo posledice neukrepanja;
13. meni, da bi morala prihodnja Komisija nemudoma pretresti širitveno politiko in upoštevati posledice nedavne odločitve Sveta, hkrati pa poudarjati prednosti širitve tako za države kandidatke kot za države članice; meni tudi, da bi morala Komisija ponovno oceniti in ustrezno dopolniti svojo strategijo za Zahodni Balkan iz februarja 2018;

14. poudarja, da lahko vsaka evropska država v skladu s členom 49 Pogodbe o Evropski uniji zaprosi za članstvo v Evropski uniji, pod pogojem, da sprejme kopenhavska merila in načela demokracije, spoštuje temeljne svoboščine, človekove pravice in pravice manjšin ter ohranja pravno državo;
15. poziva Parlament, naj še okrepi dejavnosti v podporo demokraciji (dialogi Jeana Monneta in krepitev zmogljivosti) v regiji, da bosta lahko parlamenta obeh držav opravila svojo nalogo in poganjala demokratične reforme ter uresničila evropske težnje državljanov v tamkajšnji regiji;
16. poziva Parlament, naj v zvezi s tem in v odgovor na zastoj v Evropskem svetu začne regionalni parlamentarni dialog z vodstvom parlamentov Zahodnega Balkana, da se oblikuje strategija o vlogi parlamentov pri nadaljevanju programa reform EU in izvajanju konkretnih ukrepov v skladu z evropskimi težnjami tamkajšnjih prebivalcev;
17. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic EU ter vladama in parlamentoma Severne Makedonije in Albanije in vseh drugih držav pristopa.